

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, avocatul părții vătămate, Veaceslav Ropot și de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoreiei, Chișinău, sediul Buiucani din 27 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Ursu Marius Xxxxx, a.n. xx.xx.xxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 07.06.2016-27.04.2017;

instanța de apel: 11.08.2017-02.11.2017;

instanța de recurs: 04.01.2018-13.02.2018;

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din 27.04.2017, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Ursu Marius a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit.b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe termen de 1 (unu) an.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită în privința inculpatului, s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

S-a încasat de la Ursu Marius, în beneficiul bugetului de stat suma de 84 (optzeci și patru) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a încetat procesul cu privire la acțiunea civilă înaintată de Luța Alexandr în partea încasării prejudiciului material.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Luța Alexandr în partea încasării prejudiciului moral și s-a încasat de la Ursu Marius în beneficiul lui Luța Alexandr suma de 35 488 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Grossu Emilia și s-a încasat de la Ursu Marius în beneficiul acesteia suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că Ursu Marius, la 08 mai 2015, aproximativ ora 05.50, conducând autoturismul de model „Mercedes ML 320 CDI”, cu numere de înmatriculare XX XX xxx, fiind treaz, dispunând de permis de conducere de categoria „B”, valabil pentru categoriile mijlocului de transport pe care-1 ghida, se deplasa pe traseul M1 Chișinău-Leușeni (șos. Balcani) din direcția intersecției traseului R6-M1 Ialoveni spre mun. Chișinău. În timpul deplasării, ajungând în apropierea stației din preajma „IPL Mesteacăn”, localitatea Dumbrava, mun. Chișinău, unde era oprit microbuzul care circula pe ruta „Malcoci Chișinău”, pentru îmbarcarea și debarcarea unor pasageri, conducătorul auto Ursu Marius, n-a ținut permanent seama de împrejurări, de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, n-a apreciat corect situația rutieră reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, prin ce a încălcat cerințele pct. 3, 45, 46 lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, precum și cerințele art. 22 alin. (4) din Legea nr.131 din 07.06.2007, privind siguranța traficului rutier și manifestând neglijența criminală în circumstanțele sus expuse, iar ca urmare a comis tamponarea pietonilor Luța Mihail și Grossu Emilia, care traversau carosabilul din stânga spre dreapta relativ sensului de deplasare al automobilului de model „Mercedes ML 320 CDI”, cu numere de înmatriculare XX XX xxx.

În rezultatul impactului pietonului Luța Mihail i-au fost cauzate vătămări corporale în urma cărora a decedat, iar pietonului Grossu Emilia i-au fost cauzate vătămare corporală gravă, ce prezintă pericol pentru viață.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în drept în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal după semnele calificative - încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. *procurorul*, care a solicitat casarea acesteia pe motivul blândeței pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Ursu Marius, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că deși instanța de fond, la emiterea sentinței a dat o apreciere corectă probelor administrate de organul de urmărire

penală, aceasta nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii incriminate și nu a stabilit o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului.

3.2. *avocatul Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate, Luța Alexandr*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, în partea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a fi stabilită inculpatului o pedeapsă mai aspră, încasarea în beneficiul lui Luța Alexandr a sumei de 250 000 lei cu titlu de prejudiu moral și încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

În motivarea apelului s-a indicat că instanța de fond, la individualizarea pedepsei penale inculpatului nu a ținut cont de faptul că Luța Mihail a decedat în urma impactului, iar Grossu Emilia a suferit leziuni corporale grave, soldate cu fracturi a osului frontal.

Totodată, apelantul a indicat că Luța Alexandru, succesorul părții vătămate, a rămas fără tată ca urmare a infracțiunii comise de Ursu Marius, inculpatul necontribuind cu nimic la cheltuielile de înmormântare, iar suma fixată de instanța de fond în calitate de prejudiciu moral este una inechitabilă și incapabilă să compenseze pierderea unei persoane apropiate.

3.2. *inculpatul*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a dispune aplicarea în privința sa a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal.

În motivarea apelului inculpatul a invocat că a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, a achitat părților vătămate și în contul statului, sumele încasate din contul său prin sentința instanței de fond, și anume succesorului părții vătămate, Luța Alexandr, prejudiciul moral în sumă 35 488 lei, părții vătămate Grossu Emilia prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei și în contul statului, cheltuielile de judecată în sumă de 84 lei. Prin urmare, consideră că careva restricții în vederea aplicării în privința sa a actului cu privire la amnistie, nu sunt prezente.

Inculpatul a mai indicat că are 21 ani, iar la momentul accidentului rutier avea 19 ani, este angajat în cadrul SRL „Termizol Construct”, locuiește împreună cu familia sa, a rămas fără tată, deoarece a decedat, iar situația financiară a sa și a familiei lui este una cu adevărat precară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, s-a respins ca nefondat apelul declarat de inculpat.

S-au admis apelurile declarate de procuror și avocatul Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate Luța Alexandr, s-a casat parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală în partea stabilirii și individualizării pedepsei, încasării prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte unei noi hotărâri, potrivit căreia:

Lui *Ursu Marius* recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate s-a suspendat condiționat pe perioada de probațiune de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă depusă de succesorul părții vătămate Luța Alexandr privind încasarea prejudiciului moral s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la Ursu Marius în beneficiul lui Luța Alexandr suma de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a respins cererea înaintată de procuror în interesul statului privind încasarea de la Ursu Marius în beneficiul statului a cheltuielilor pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală, expertize judiciare, în mărime de 84 lei, ca fiind neîntemeiată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Colegiul a constatat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și în drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Cu referire la cerința inculpatului de a aplica în privința sa Legea cu privire la amnistie, Colegiul a menționat că chiar dacă Ursu Marius a achitat prejudiciul părților vătămate încasate prin sentință, totuși nu a achitat prejudiciul solicitat de părțile vătămate.

Astfel, deși la materialele cauzei se regăsește recipisa din 10 mai 2017 prin care partea vătămată Grossu Emilia indică că nu are careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat, totuși succesorul părții vătămate, Luța Alexandr, a declarat în ședința instanței de apel că are pretenții cu privire la repararea prejudiciului moral de către inculpat în mărime de 250 000 lei, considerînd că suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral încasată de prima instanță pentru decesul tatălui său este una prea mică.

Prin urmare, Colegiul a ajuns la concluzia că față de Ursu Marius, nu sunt aplicabile prevederile Legii cu privire la amnistie.

Referitor la apelul avocatului Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate, Luța Alexandr, Colegiul a constatat că apelantul este de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar critică hotărârea primei instanțe referitor la admiterea parțială a acțiunii civile, cu încasarea din contul inculpatului a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și aplicarea unei pedepse penale prea blânde.

Analizând motivele invocate în apel, Colegiul a constatat că acestea și-au găsit confirmarea la judecarea apelului, existînd motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea laturii civile, în acest sens

menționând că instanța de fond a ignorat semnificația valorilor sociale lezate și prejudiciul cauzat și a încasat în beneficiul succesorului părții vătămate o sumă prea mică în calitate de prejudiciu moral.

Astfel, ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice a părții vătămate, de impactul accidentului asupra acesteia, care s-a stins din viață, instanța de apel a considerat necesar a admite parțial pretenția succesorului părții vătămate de încasare a prejudiciului moral, și a dispus încasarea de la Ursu Marius în beneficiul lui Luța Alexandr suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, considerând că această sumă este una echitabilă vizavi de suferințele psihice suportate de succesor.

În rest pretențiile succesorului părții vătămate au fost considerate neîntemeiate și exagerate.

Cât ține de pedeapsa aplicată inculpatului, Colegiul făcând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității acestuia, a ajuns la concluzia că nu se atestă careva temeiuri de modificare a pedepsei principale aplicate inculpatului de către instanța de fond, care numind pedeapsa acestuia, s-a condus de prevederile art. 3, 6-7, 61-62, 75-76-78, 90 Cod penal. De asemenea, instanța a ținut cont de caracterul prejudiciabil și gradul de pericol social al faptei comise, de urmările grave - decesul unei persoane și cauzarea vătămarilor corporale grave unei alte persoane, de faptul că infracțiunea a fost comisă din imprudență, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, se caracterizează pozitiv la locul de studii și de faptul că a recuperat parțial prejudiciul cauzat victimelor.

Cu privire la alegația avocatului succesorului părții vătămate precum că instanța de fond a omis să rețină în privința inculpatului circumstanța agravantă „*săvârșirea infracțiunii prin mijloace care prezintă un pericol social sporit*”, Colegiul a menționat că această circumstanță agravantă nu a fost invocată de către procuror nici în actul de învinuire, nici în discursul său, or instanțele judecătorești pot recunoaște ca circumstanțe agravante doar acelea care au fost stabilite de organele de urmărire penală, au fost indicate în rechizitoriu și numai dacă au fost susținute de acuzatorul de stat în dezbaterile judiciare.

Astfel, Colegiul a considerat că scopul legii penale de reeducare a inculpatului și restabilire a echității sociale, poate fi atins și fără aplicarea unei pedepse non-privative de libertate în privința lui Ursu Marius.

În altă ordine de idei, instanța de apel a considerat că instanța de fond a stabilit inculpatului un termen de probă prea mic, și reieșind din consecințele grave produse în urma acțiunilor inculpatului - decesul unei persoane și cauzarea vătămarilor corporale grave unei alte persoane, este plauzibil ca față de Ursu Marius să fie stabilit în baza art. 90 Cod penal un termen de probă de 3 ani.

Totodată, Colegiul a considerat întemeiate afirmațiile apelanților precum că pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de

transport, aplicată de către instanța de fond față de Ursu Marius este prea blândă, nefiind în măsură să asigure scopurile instituției pedepsei penale, ajungând la concluzia a priva inculpatul de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul a constatat că instanța de fond în mod eronat a admis cererea procurorului și a încasat de la Ursu Marius în beneficiul bugetului de stat suma de 84 lei, deoarece cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat, care au fost necesare pentru efectuarea expertizei medico-legale pentru a stabili care este gradul leziunilor corporale survenite la partea vătămată Grossu Emilia în urma impactului, sunt cheltuieli trecute în contul statului, or normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie.

5. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri:

5.1. *procurorul*, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 10 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu reamiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică că, instanța de apel stabilind pedeapsa inculpatului, nu a ținut cont atât de faptul că infracțiunea comisă de acesta s-a soldat cu decesul unei persoane și vătămarea gravă a alteia, cât și de scopurile pedepsei penale prevăzute de art. 61 Cod penal, unul dintre acestea fiind preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni. Astfel, procurorul consideră că prin reducerea pedepsei numite lui Ursu Marius, nu se va restabili echitatea socială, corectarea inculpatului, prevenirea din partea acestuia, precum și altor persoane de noi infracțiuni.

De asemenea, instanțele de fond, aplicând în privința lui Ursu Marius prevederile art. 90 Cod penal, nu au constatat și stabilit circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute real pedeapsa stabilită. La fel, instanța nu a ținut cont că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu consecințe ireparabile - decesul unei persoane, lipsind circumstanțe atenuante pe caz, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și scopului pedepsei penale.

5.2. *inculpatul*, care fără a invoca un temei pentru recurs din cele prevăzute de art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor emise de instanțele de fond și pronunțarea unei hotărâri noi prin care în privința sa a fi aplicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În motivarea celor solicitate menționează că vina în cele săvârșite o recunoaște total, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, manifestând astfel căință activă, atât sentința cât și decizia instanței de apel, în partea încasării în beneficiul părților vătămate a prejudiciului material și moral, au fost executate integral, prin urmare consideră că careva restricții privind aplicarea în privința sa a actului de amnistie, lipsesc.

Totodată, reiterează că are 21 ani, iar la momentul accidentului rutier avea 19 ani, este angajat în cadrul SRL „Termizol Construct”, locuiește împreună cu familia sa, a rămas fără tată, deoarece acesta a decedat iar situația materială a sa și a familiei sale, este una cu precară.

5.3. *avocatul Ropot Veaceslav în numele succesorului victimei, Luța Alexandr*, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel parțial, doar în latura civilă în partea ce ține de respingerea în parte a prejudiciului moral, și pronunțarea unei hotărâri noi prin care a fi dispusă încasarea integrală din contul inculpatului a sumei de 300 000 lei în folosul succesorului victimei, Luța Alexandr, **fie** casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului, avocatul indică că instanța de apel refuzând în satisfacerea integrală a pretenției morale succesorului părții vătămate, nu a constatat cu acte veridice care este starea materială a inculpatului și posibilitatea acestuia de a acoperi întregul prejudiciu moral solicitat și nu a indicat probele pe care își întemeiază soluția.

Astfel, instanța de apel a creat impresia succesorului victimei că acesta nu a fost auzit și nu a fost luat în serios, iar nerealizarea acestor sarcini din partea instanței de apel, constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

6. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul procurorului și inculpatului, urmează a fi respinse iar recursul avocatului Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate, urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Referitor la recursul ordinar declarat de procuror, Colegiul menționează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit reține că recursul este depus de procuror în defavoarea inculpatului și ca temei se invocă pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificând recursul sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată că temeiul invocat de recurent nu este prezent în cauza supusă judecării. După cum rezultă din recurs, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârea contestată în partea aplicării pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea în privința lui Ursu Marius a prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la motivele invocate de recurent în acest sens se menționează că, potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înlătuie acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel stabilind inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia, corect a stabilit că corectarea și reeducarea lui Ursu Marius este posibilă fără privarea de libertate, punând la baza soluției prevederile art. 7, 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat, precum și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul procurorului precum că, în privința inculpatului nu sunt aplicabile prevederile art. 90 Cod penal la stabilirea pedepsei, deoarece instanța de apel corect și-a expus opinia pe care Colegiul penal o acceptă și o susține, or instanța de apel în prezența unor circumstanțe, cum ar fi recunoașterea de către inculpat a vinovăției în cele comise și căința sinceră manifestată de acesta, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, de personalitatea inculpatului care la momentul comiterii infracțiunii din imprudență avea vârsta de doar 19 ani, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, se caracterizează pozitiv la locul de studii și de faptul că a achitat părților vătămate prejudiciul încasat prin sentință,

just a considerat că nu e rațional ca Ursu Marius să execute real pedeapsa aplicată, iar Colegiul careva interdicții prevăzute de lege în acest sens, nu a constatat.

Astfel, Colegiul reține că criticile formulate de procuror vis-a-vis de aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și cărora li s-a dat o motivare corespunzătoare și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul constată, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror în partea stabilirii pedepsei inculpatului, și potrivit legii se impune respingerea acestui ca inadmisibil.

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Erorile de drept pot fi considerate erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la emiterea deciziei în privința lui Ursu Marius, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, pronunțând o hotărâre pripită prin care a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate, Luța Alexandr, a prejudiciului moral în sumă de 100 000 (una sută mii) lei, or conform acțiunii civile, succesorul părții vătămate a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei,

Astfel, Colegiul lărgit consideră că concluzia instanței de apel este insuficient de argumentată deoarece aceasta și-a motivat soluția privind încasarea în beneficiul succesorului părții vătămate a pagubei morale în sumă de 100 000 lei, considerând că aceasta este una echitabilă vizavi de suferințele psihice suportate de acesta, doar prin

faptul că suma solicitată de succesorul părții vătămate este una neîntemeiată și exagerată, fără a argumenta micșorarea cuantumului.

Este de menționat faptul că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Colegiul menționează că legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Prin urmare, rezultă că instanța de apel nu și-a motivat suficient soluția în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul succesorului părții vătămate, Luța Alexandr, situație care cade și sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de succesorul părții vătămate și avocatul acestuia în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile art. 225 Cod de procedură penală și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

Cât ține de recursul inculpatului, prin care solicită aplicarea în privința sa a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Colegiul lărgit, reieșind din cele menționate pe marginea recursului declarat de avocatul Ropot Veaceslav în numele succesorului părții vătămate și de faptul că decizia instanței de apel urmează a fi casată în latura civilă, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în latura respectivă, urmează a-l respinge ca inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de inculpatul Ursu Marius.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul părții vătămate, Veaceslav Ropot, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui Ursu Marius, în partea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei recurate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 06 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun